

**3η Προκήρυξη της Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία»
με τίτλο «Κόμβοι Έρευνας, Καινοτομίας και Διάχυσης»**

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ: ΓΛΩΣΣΕΣ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΞΙΕΣ

ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ ΕΡΓΟΥ: ΓΛΩΣΑΝΑΞ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2019

ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΚΥΡΙΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 39

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

«ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<i>Ενότητες</i>	<i>Σελίδες</i>
1. Εισαγωγή	3
2. Θεματικός Κύκλος 1: «Ανακάλυψη και εκμάθηση γλωσσών» (Δραστηριότητες 1 ως 8)	5
3. Θεματικός Κύκλος 2: «Δομή της γλώσσας, σχέση με τη γραφή» (Δραστηριότητες 9 ως 12)	13
4. Θεματικός Κύκλος 3: «Τόποι και Γλώσσες» (Δραστηριότητες 13 ως 16)	18

1. Εισαγωγή – Παιδαγωγική Προσέγγιση

Το εκπαιδευτικό υλικό «Το ταξίδι των γλωσσών» δημιουργήθηκε προς το τέλος του έργου ΓΛΩΣΑΝΑΞ, μετά από όμως από μια σειρά διδακτικές δοκιμές στα δύο σημεία του Φυσικού Κόμβου του έργου, στο Εργαστήριο Ελληνικής Γλώσσας και Πολυγλωσσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (GLML) και στο 30ό Δημοτικό Σχολείο Βόλου.

Ξεκινά από τη βασική θέση ότι η φαινομενική μονογλωσσία του ελληνικού σχολείου και των προγραμμάτων σπουδών αποκρύπτει την πραγματική πολυγλωσσία του μαθητικού κοινού, αλλά και ζημιώνει τη σχολική πορεία ΟΛΩΝ των παιδιών, κάνει το σχολείο λιγότερο ελκυστικό και στερεί μεγάλες ευκαιρίες και πρωτοβουλίες προς την κοινωνική ευημερία και ευεξία, τον αλληλοσεβασμό και την κοινωνική συνοχή.

Οι έρευνες του GLML τα τελευταία 15 χρόνια και η εμπειρία από το έργο ΓΛΩΣΑΝΑΞ μάς οδήγησαν σε μια σειρά επιλογών και αποφάσεων σχετικά με τα Παραδοτέα του εκπαιδευτικού υλικού του έργου. Η πιο βασική από αυτές είναι ότι **οι δραστηριότητες για την πολυγλωσσία και για την κοινωνική αξία των γλωσσών ΠΡΕΠΕΙ να στηρίζονται στις υπάρχουσες, οικογενειακές γλώσσες ΟΛΩΝ των παιδιών σε ΚΑΘΕ τάξη και σχολική μονάδα**. Βεβαίως, δεν χάνουμε από την οπτική μας τα **ελληνικά**, δηλαδή την επίσημη γλώσσα της Ελλάδας και του σχολείου. Σκεφτόμαστε τα ελληνικά στηριγμένα, ενδυναμωμένα από τις άλλες παρούσες γλώσσες, και όχι απειλούμενα!

Το υλικό «Το ταξίδι των γλωσσών» είναι φτιαγμένο ως κατεξοχήν εκπαιδευτικό υλικό. Αποτελείται από **αυτόνομες, αλλά συναφείς και αρθρωτές δραστηριότητες, κατάλληλες για όλες τις ηλικίες του Δημοτικού Σχολείου, βεβαίως με τις αναγκαίες προσαρμογές**, ανάλογα με τις τάξεις εφαρμογής τους. Πρόκειται για δραστηριότητες που βασίζονται στην **ομαδική εργασία** και ωθούν τα παιδιά και τους/τις εκπαιδευτικούς στην απόκτηση γλωσσικών, και όχι μόνο, δεξιοτήτων μέσω νέων εμπειριών, στην εμπέδωση γνώσεων που ήδη υπάρχουν, και στην ανάπτυξη πτυχών των προσωπικοτήτων τους, που βασίζονται στη συνύπαρξη, τη συνεργασία και την αποδοχή. Σε **αξίες** δηλαδή που ήταν κεντρικές στη σύλληψη του έργου ΓΛΩΣΑΝΑΞ («Γλώσσες για Ανθρώπινες Αξίες»).

Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί με τρόπο που να προσφέρουν επαρκή **υποστήριξη για όλα τα παιδιά, μονόγλωσσα, δίγλωσσα και πολύγλωσσα**, αναδεικνύοντας ωστόσο την **πολυγλωσσία ως στόχο και ως μέσο**: ως παιδαγωγικό στόχο για κάθε τάξη, αλλά και ως μέσο για τη βελτίωση του σχολικού κλίματος και των σχέσεων μεταξύ των μαθητών/ριών και μεταξύ των μαθητών/ριών και των εκπαιδευτικών. Έτσι, οι δραστηριότητες επισημαίνουν με κάθε ευκαιρία τα οφέλη της ικανότητας να μιλούν οι μαθητές/ριες και οι πολίτες πολλές γλώσσες, να έχουν ενδιαφέρον τα παιδιά για τις γλώσσες και τους πολιτισμούς. Επίσης, είναι δραστηριότητες

που ενισχύουν τον σεβασμό, την περιέργεια και την επιθυμία για περαιτέρω πολυγλωσσική γνώση και πράξη από όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες.

Οι δραστηριότητες έχουν επίσης σχεδιαστεί για να οδηγούν στην άμεση απόκτηση νέων δεξιοτήτων. Είναι μια διεργασία που είναι αποτελεσματική και τα αποτελέσματά της είναι μακροχρόνια. Η εξάσκηση βοηθά στην εδραίωση της αποκτηθείσας γνώσης στη μνήμη, δημιουργώντας έτσι μια νέα εμπειρία και κατά συνέπεια μια δεξιότητα.

Γνωρίζουμε ότι σημαντικά στοιχεία για την απόκτηση νέων δεξιοτήτων είναι τα **κίνητρα και η επιθυμία για ανακάλυψη νέων πραγμάτων, η δίψα για γνώση, η περιέργεια**. Απαραίτητη προϋπόθεση, επίσης, το **ασφαλές περιβάλλον στην τάξη**, που απομειώνει τα αισθήματα ντροπής, αμηχανίας, ανασφάλειας. Είναι ένα περιβάλλον στο οποίο τα παιδιά δεν φοβούνται να είναι αυτό που πραγματικά είναι και όπου δεν φοβούνται να δείξουν τα συναισθήματά τους μπροστά σε άλλους/ες. Έτσι, μπορούν να λάβουν πολύτιμες πληροφορίες από άλλους/ες και δεν φοβούνται να τους/τις αποδεχτούν. Η **αλληλεγγύη** με τους/τις άλλους/ες υποστηρίζει τη **δημιουργικότητα** των παιδιών, την προθυμία τους να αναλάβουν ρίσκα, να εμπλακούν σε νέες καταστάσεις και να εμπλέκονται σε άμιλλα με τους/τις άλλους/ες. Το αίσθημα ασφάλειας και προστασίας δημιουργεί τη χαρά της ανταλλαγής εμπειριών, εντυπώσεων που μπορούν να μοιραστούν με άλλους/ες και, ως εκ τούτου, αλληλεπίδρασης και αλληλοεμπλουτισμού.

Οι δραστηριότητες του υλικού του Π39 μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως έχουν, αλλά, φυσικά, μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν ως έμπνευση για να δημιουργηθούν νέες ιδέες, ώστε να ταιριάζουν στο πλαίσιο κάθε διαφορετικού σχολείου και τάξης, ή στις επιθυμίες και τις προτιμήσεις των εκπαιδευτικών και των παιδιών, και αυτό είναι πολύ σημαντικό!

Σε κάθε Δραστηριότητα, σημειώνουμε:

- την ενδεικτική **διάρκεια**
- το προτεινόμενο **εύρος ηλικιών** των παιδιών
- τους **στόχους**
- τα απαραίτητα υλικά (**«Το βαλιτσάκι»**)
- την προετοιμασία που **χρειάζεται** να κάνει ο/η εκπαιδευτικός
- τη διδακτική/μαθησιακή πορεία, τη **ροή** της δραστηριότητας στην τάξη.

Το υλικό «Το ταξίδι των γλωσσών» του έργου ΓΛΩΣΣΑΝΑΞ οργανώνεται σε **τρεις θεματικούς κύκλους**. Με τη σειρά που παρουσιάζονται οι κύκλοι:

- 1) Θεματικός Κύκλος 1: «Ανακάλυψη και εκμάθηση γλωσσών» (8 Δραστηριότητες)
- 2) Θεματικός Κύκλος 2: «Δομή της γλώσσας, σχέση με τη γραφή» (4 Δραστηριότητες)
- 3) Θεματικός Κύκλος 3: «Τόποι και γλώσσες» (4 Δραστηριότητες)

2. Θεματικός Κύκλος 1: «Ανακάλυψη και εκμάθηση γλωσσών» (Δραστηριότητες 1 ως 8)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

Τίτλος: «Σερπαντίνες και γλώσσες»

Διάρκεια: 20 λεπτά

Ηλικίες: 6-10 ετών

Το βαλιτσάκι:

Πολύχρωμες σερπαντίνες.

Στόχοι:

Διεύρυνση της γλωσσικής επίγνωσης και δειγματοληψία λέξεων σε όλες τις γλώσσες που είναι διαθέσιμες στην τάξη, καθώς και η προβολή των γλωσσών και η ενίσχυση των παιδιών που τις μιλούν. Με παιγνιώδη τρόπο τα παιδιά μαθαίνουν λέξεις σε διαφορετικές γλώσσες, δηλαδή σε αυτές των άλλων παιδιών της ομάδας. Στόχος είναι και η αντιστροφή των ρόλων που συμβαίνει, καθώς το κάθε δίγλωσσο παιδί γίνεται ο/η «ειδικός» και ο/η εκπαιδευτικός δεν μεταδίδει τη γνώση, αλλά λειτουργεί μόνο ως συντονιστής/ρια για αυτή τη δραστηριότητα.

Προετοιμασία:

Ο/Η εκπαιδευτικός συλλέγει ονόματα ζώων, χρωμάτων, φαγητών και αντικειμένων σε όλες τις γλώσσες που μιλούν τα παιδιά σε μια τάξη. Αυτό βεβαίως θα μπορούσε να γίνει σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και αποτελεί από μόνο του μια δραστηριότητα. Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει επίσης να συλλέξει τόσες χρωματιστά σερπαντίνες όσες είναι και οι γλώσσες που μιλιούνται στην τάξη.

Ροή:

Ένα παιδί διαλέγει μία από τις χρωματιστές σερπαντίνες (με τα μάτια κλειστά) και τη δένει στον καρπό του. Ανοίγει τα μάτια του και πρέπει να πει τουλάχιστον δύο λέξεις στη γλώσσα που αντιπροσωπεύει η σερπαντίνα. Τα παιδιά που μιλούν αυτή τη γλώσσα καλούνται να υποστηρίξουν και να διορθώσουν, εάν είναι απαραίτητο. Παίζουμε το παιχνίδι μέχρι να έχουν περάσει όλες οι γλώσσες και τα παιδιά τη σειρά τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

Τίτλος: «Χειροκροτάμε τον κόσμο»

Διάρκεια: 20 λεπτά

Ηλικίες: 6-10 ετών

Το βαλιτσάκι:

Αρχείο ήχου, πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Στόχοι:

Στόχος της δραστηριότητας είναι να εισαγάγει τους/τις συμμαθητές/ριές τους στις γλώσσες των πολύγλωσσων παιδιών. Η δραστηριότητα έχει σχεδιαστεί για να δώσει μια ιδέα για την προφορά της γλώσσας και τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της. Επίσης, βοηθά τα παιδιά να ακούνε τη γλώσσα της οικογένειας, η οποία αποτελεί σημαντικό και ουσιαστικό μέρος της εκμάθησης γλωσσών.

Προετοιμασία:

Ένα πολύγλωσσο παιδί φέρνει στην τάξη ένα ηχητικό υλικό που γνωρίζει καλά στη γλώσσα της οικογένειας. Θα μπορούσε να είναι ένα τραγούδι ή μια ιστορία. Συνιστάται η χρήση ενός ηχητικού υλικού με πολύ καθαρή προφορά, ώστε τα παιδιά να μπορούν να αναγνωρίζουν εύκολα τις λέξεις.

Ροή:

Οι μαθητές/ριες κάθονται σε κύκλο. Ο/Η εκπαιδευτικός τους λέει ότι θα ακούσουν ένα ηχητικό μήνυμα σε μια ξένη γλώσσα. Το πολύγλωσσο παιδί παρουσιάζει το ηχητικό μήνυμα και δίνει στα άλλα παιδιά κάποιες πληροφορίες σχετικά με αυτό. Θα ακούσουν μια λέξη αρκετές φορές στην ηχογράφιση. Το παιδί γράφει τη λέξη-στόχο στον πίνακα με τη σημασία της και την λέει καθαρά αρκετές φορές. Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός δίνει οδηγίες στους μαθητές να χτυπούν παλαμάκια κάθε φορά που ακούν αυτή τη λέξη καθώς ακούν την ηχογράφιση. Για να κάνει τη δραστηριότητα πιο διασκεδαστική, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει περισσότερες από μία λέξεις για να τις αναγνωρίσει. Θα χρειαστεί να δώσετε διαφορετικά σήματα σε διαφορετικές λέξεις. Για παράδειγμα, σηκώνοντας τα χέρια ή χτυπώντας ένα πόδι.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

Τίτλος: «Μετράμε ως το 5»

Διάρκεια: 15 λεπτά

Ηλικίες: 4-8 ετών

Το βαλιτσάκι:

Δεν χρειάζεται κάποιο υλικό.

Στόχοι:

Εξοικείωση με άλλες γλώσσες: όλα τα παιδιά μαθαίνουν να μετρούν μέχρι το πέντε σε όλες τις γλώσσες που υπάρχουν στην ομάδα τους. Ενθάρρυνση της παιγνιώδους επαφής με τις γλώσσες.

Προετοιμασία:

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη προετοιμασία. Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι όλα τα παιδιά είναι σε θέση να μετρούν μέχρι το πέντε, σε όλες τις οικογενειακές τους γλώσσες.

Ροή:

Αρχικά, τα πολύγλωσσα παιδιά της ομάδας δείχνουν σε άλλα παιδιά πώς να μετρούν μέχρι το πέντε στη γλώσσα τους. Στη συνέχεια, τα παιδιά εξασκούνται στο να λένε τους αριθμούς στη γλώσσα, όλα μαζί και μετά ατομικά. Το πολύγλωσσο παιδί βοηθά και διορθώνει την προφορά. Όταν τα παιδιά είναι σε θέση να θυμούνται τους αριθμούς, ο/η εκπαιδευτικός σηκώνει έναν αριθμό δακτύλων και τα παιδιά λένε τον αριθμό στην επιλεγμένη γλώσσα, ξανά μαζί και ατομικά. Η δραστηριότητα θα είναι διασκεδαστική, ειδικά αν η ταχύτητα με την οποία δείχνουν διαφορετικούς αριθμούς δακτύλων αυξηθεί σταδιακά. Τα παιδιά μπορούν να χωριστούν σε ζευγάρια και να συνεχίσουν τη δραστηριότητα. Το ένα παιδί δείχνει τα δάχτυλα και το άλλο λέει τον αριθμό. Στη συνέχεια, ανταλλάσσουν ρόλους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4

Τίτλος: «Ονόματα για τα χρώματα»

Διάρκεια: 20 λεπτά

Ηλικίες: 4-8 ετών

Το βαλιτσάκι:

Μπλοκ ζωγραφικής, ξυλομπογιές ή κηρομπογιές, πρόσβαση στο διαδίκτυο

Στόχοι:

Υποβοήθηση της απόκτησης των ονομάτων διαφορετικών χρωμάτων σε οποιαδήποτε γλώσσα με έναν διασκεδαστικό τρόπο που περιλαμβάνει ταυτόχρονα και πρακτική εφαρμογή. ανάπτυξη της δημιουργικότητας και των δεξιοτήτων προφορικής παρουσίασης.

Προετοιμασία:

Από το διαδίκτυο, αξιοποίηση κάποιου, από τα πολλά διαθέσιμα, βιβλίου ζωγραφικής. Διαθέσιμες ξυλομπογιές ή κηρομπογιές σε διάφορα χρώματα για όλα τα παιδιά.

Ροή:

Στην αρχή της δραστηριότητας, ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να εξοικειώσει τα παιδιά με τα ονόματα των χρωμάτων στις γλώσσες που υπάρχουν στην τάξη. Σε περίπτωση που δεν τα γνωρίζουν, ανάλογα με τις εικόνες (π.χ. λουλούδια, ζώα, αντικείμενα της τάξης), οι γονείς θα πρέπει επίσης να προετοιμάσουν τις λέξεις που χρειάζονται για το θέμα. Είναι χρήσιμο να μιλήσουν πρώτα για το τι μπορούν να δουν στην εικόνα. Η εργασία των παιδιών είναι να επιλέξουν τα χρώματα, να τα ονομάσουν και να χρωματίσουν τις εικόνες σύμφωνα με τις δικές τους ιδέες. Με αυτόν τον τρόπο, τα παιδιά έχουν τον έλεγχο της δραστηριότητας και έχουν συναισθηματική εμπλοκή. Όταν τα παιδιά χρωματίζουν την εικόνα, μπορούν να αρχίσουν να μιλάνε για τα αντικείμενα, ζώα κ.ά. στην εικόνα και τη σημασία τους σε μία από τις γλώσσες που υπάρχουν στην τάξη. Εκτός από τυπωμένα μπλοκ και βιβλία ζωγραφικής, μια πολύ ελκυστική παραλλαγή της δραστηριότητας είναι η χρήση βιβλίων ζωγραφικής που είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο. Οι εικόνες μπορούν να χρωματιστούν απευθείας στην οθόνη με ένα κλικ του ποντικιού, να αποθηκευτούν και στη συνέχεια να εκτυπωθούν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5

Τίτλος: «Συναντάμε τον κόσμο των γλωσσών»

Διάρκεια: 30 λεπτά

Ηλικίες: 6-10 ετών

Το βαλιτσάκι:

Μικρά κομμάτια χαρτί, φάκελοι, μαρκαδόροι

Στόχοι:

Εκμάθηση βασικών λέξεων στις γλώσσες των παιδιών που υπάρχουν στην τάξη. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις υπάρχουσες γλώσσες και τα οφέλη της ομιλίας περισσότερων από μίας γλώσσας. Ενθάρρυνση της συνεργατικής μάθησης και της αυτοδιδασκαλίας. Η δραστηριότητα είναι επίσης καλό σημείο εκκίνησης για αξίες όπως η ανοχή και ο σεβασμός στην πολυπολιτισμικότητα, αλλά και γέφυρα για άλλα αντικείμενα όπως η γεωγραφία ή η οικολογία.

Προετοιμασία:

Ο/Η εκπαιδευτικός ετοιμάζει φύλλα χαρτιού με λέξεις στις γλώσσες όλων των παιδιών στην τάξη. Μπορούν επίσης να συμπεριληφθούν γλώσσες που διδάσκονται στο σχολείο. Η επιλογή των λέξεων εξαρτάται από τα τρέχοντα θέματα που συζητούνται σε διαφορετικά μαθήματα, για παράδειγμα γεωγραφία, ιστορία, μελέτη περιβάλλοντος. Συνιστάται η χρήση ουσιαστικών όπως ζώα ή τόποι. Στη συνέχεια, οι λέξεις αναμειγνύονται και τοποθετούνται σε τόσους φακέλους όσες και οι ομάδες. Κάθε φάκελος περιέχει ένα σύνολο από τις ίδιες λέξεις σε όλες τις γλώσσες.

Ροή:

Ο/Η εκπαιδευτικός χωρίζει την τάξη σε μικρές ομάδες με τουλάχιστον ένα πολύγλωσσο παιδί σε κάθε ομάδα, αν αυτό είναι εφικτό. Σε κάθε ομάδα δίνεται ένας φάκελος. Η εργασία είναι να βρει κάθε ομάδα τις ίδιες λέξεις σε κάθε γλώσσα. Το πολύγλωσσο παιδί βοηθά τα άλλα παιδιά της ομάδας. Μπορεί να πάρει και τη μορφή διαγωνισμού: η πρώτη ομάδα που θα βρει σωστά τις λέξεις είναι η νικήτρια. Στη συνέχεια, το πολύγλωσσο παιδί μπορεί να βοηθήσει τα άλλα παιδιά της ομάδας με την προφορά τυχόν δύσκολων λέξεων στη γλώσσα του. Το παιδί δείχνει στην τάξη εικόνες που αντιπροσωπεύουν τις λέξεις και τα άλλα παιδιά προσπαθούν να θυμηθούν και να πουν τις λέξεις στη γλώσσα του παιδιού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6

Τίτλος: «Οι κρυμμένες λέξεις»

Διάρκεια: 30 λεπτά

Ηλικίες: 6-10 ετών

Το βαλιτσάκι:

Ένα στυλό και ένα κομμάτι χαρτί για κάθε παιδί.

Στόχοι:

Ενθάρρυνση της επικοινωνίας μεταξύ παιδιών από διαφορετικούς πολιτισμούς στην τάξη. Η συζήτηση παρέχει εξοικείωση με ξένες γλώσσες, πολιτισμούς και την απόκτηση αρκετών λέξεων σε άλλες γλώσσες. Ενθάρρυνση της επικοινωνίας μεταξύ όλων των παιδιών με παιγνιώδη τρόπο. Ανάπτυξη της φαντασίας και του επαγωγικού συλλογισμού των παιδιών σε σχέση με την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Προετοιμασία:

Ένα πολύγλωσσο παιδί θα προετοιμάσει 5 κοινές λέξεις στη γλώσσα του (π.χ. βιβλίο, τραπέζι, πορτοκάλι, γάτα, δασκάλα). Το παιδί μπορεί να συζητήσει την καταλληλότητα των λέξεων με τον/την εκπαιδευτικό για να αποτρέψει πιθανές επιπλοκές κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Κάθε παιδί στην τάξη χρειάζεται ένα στυλό και ένα κομμάτι χαρτί.

Ροή:

Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και κάνουν ερωτήσεις ή απλώς συνομιλούν με ένα παιδί που μιλάει μια άλλη γλώσσα. Η εργασία τους είναι να εντοπίσουν τις πέντε ξένες λέξεις, μία προς μία, που χρησιμοποιούνται από το παιδί αντί για την «κανονική» λέξη στη γλώσσα του σχολείου. Τα παιδιά συνεχίζουν τη συζήτηση μέχρι τα περισσότερα από αυτά να εντοπίσουν και τις πέντε λέξεις, ενταγμένες σε προτάσεις για τη σημασία τους. Εάν τα παιδιά δεν καταφέρνουν να διακρίνουν τις λέξεις, ο δάσκαλος μπορεί να τους δίνει μια ένδειξη. Όταν τελειώσουν, παρουσιάζουν τις ιδέες τους στο παιδί που μιλάει μια άλλη γλώσσα. Το παιδί δίνει ανατροφοδότηση.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7

Τίτλος: «Ο πύργος των γλωσσών»

Διάρκεια: 70 λεπτά (σε δύο διδακτικές ώρες)

Ηλικίες: 8-12 ετών

Το βαλιτσάκι:

Εφημερίδες, υλικά συσκευασίας σε διαφορετικές γλώσσες, οδηγίες κατασκευαστή για ηλεκτρικές συσκευές στις οικογενειακές γλώσσες των μαθητών.

Στόχοι:

Ενεργή και έντονη προσπέλαση των γλωσσών που μιλιούνται από παιδιά της τάξης. Ενίσχυση της εμπειρίας των παιδιών για τις γλώσσες τους, πάντα με αξιοποίηση και μεσολάβηση της γλώσσας του σχολείου. Αύξηση της ευαισθητοποίησης τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών για την πολυγλωσσία.

Προετοιμασία:

Πριν από τη δραστηριότητα, ο/η εκπαιδευτικός και τα παιδιά συλλέγουν οδηγίες χρήσης από συσκευές σε διάφορες γλώσσες. Ο ευκολότερος τρόπος είναι να εμπλέξουν γονείς και συγγενείς, καθώς αυτό τους δείχνει επίσης ότι το σχολείο ενδιαφέρεται για την πολυγλωσσία τους. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν επίσης να ζητήσουν από τους γονείς να κάνουν δραστηριότητες όπως «Λίστες με ψώνια» ή «Συνταγή φαγητού» στην οικογενειακή γλώσσα.

Ροή:

Οι μαθητές/ριες φέρνουν υλικά συσκευασίας στο σχολείο, τυπωμένα στις γλώσσες της οικογένειάς τους, αν αυτό είναι εφικτό. Τα παιδιά πρέπει να χτίσουν έναν πύργο με διαφορετικά γλωσσικά αντικείμενα. Αυτά διπλώνονται με τα υλικά συσκευασίας ή μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα υλικά όπως είναι. Παραδείγματα διπλωμένων αντικειμένων θα μπορούσαν να είναι χάρτινα αεροπλάνα, κύβοι ή το χαρτί απλώς τσαλακωμένο σε μπάλες. Εάν το υλικό συσκευασίας είναι κουτιά ή συσκευασίες, θα μπορούσατε να τα χρησιμοποιήσετε επίσης. Εναλλακτικά, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να χωρίσει την τάξη σε ομάδες των 3 έως 5 μαθητών/ριών. Κάθε ομάδα πρέπει να χτίσει τον δικό της πύργο των γλωσσών. Κάθε πύργος πρέπει να έχει ένα όνομα και ένα λογότυπο. Μετά την κατασκευή των πύργων, στήνεται μια έκθεση, ώστε όλα τα παιδιά να δούνε όλες τις κατασκευές. Κάθε ομάδα κατασκευής μπορεί να εξηγήσει το πνεύμα και την ιδιαιτερότητα του πύργου της στις άλλες ομάδες. Οι «καλεσμένοι/ες» μπορούν να πούνε στους κατασκευαστές τι τους αρέσει στον κάθε πύργο. Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός συλλέγει όλες τις γλώσσες των αντικειμένων. Μπορεί επίσης να γίνει μια λίστα με τις γλώσσες, ώστε να αποτυπωθεί πόσες γλώσσες εκπροσωπούνται.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8

Τίτλος: «Ξεκινάμε ένα συνεργατικό γλωσσάρι»

Διάρκεια: 45 λεπτά (σε δύο διδακτικές ώρες)

Ηλικίες: 6-10 ετών

Το βαλιτσάκι:

Ένα στίλο και ένα κομμάτι χαρτί για κάθε παιδί, δύο σημειωματάρια, κηρομπογιές.

Στόχοι:

Δημιουργία ενός συνεργατικού γλωσσαριού, όπου οι μαθητές μπορούν να εισάγουν τις πιο σχετικές λέξεις ή φράσεις που μαθαίνουν καθημερινά στην τάξη. Σύνδεση των λέξεων με τη σημασία τους μέσω ορισμών, συνωνύμων και εικόνων. Ενθάρρυνση της εκμάθησης του λεξιλογίου, καθώς οι μαθητές ελέγχουν τη δική τους μάθηση, καθιστώντας την πιο ουσιαστική για αυτούς.

Προετοιμασία:

Ο/Η εκπαιδευτικός συγκεντρώνει και έχει διαθέσιμα τα απαραίτητα υλικά (πβ. το «βαλιτσάκι»).

Ροή:

Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να εξηγήσει τη δραστηριότητα στους/στις μαθητές/ριες. Το γλωσσάρι βασίζεται στο λεξιλόγιο και τις εκφράσεις των γλωσσών που χρησιμοποιούνται στην τάξη. Θα υπάρχει διαθέσιμο ένα σημειωματάριο για να καταγράφονται όλα τα λήμματα που συλλέγονται καθημερινά από τους μαθητές και τις μαθήτριες. Ο/Η εκπαιδευτικός θα ετοιμάσει ένα έγγραφο «Καταλόγου Λεξιλογίου» με όλες τις πληροφορίες και οι μαθητές/ριες θα επιλέξουν από εκεί τα λήμματα που θέλουν να ορίσουν λεπτομερώς, σε ένα νέο σημειωματάριο (προσθέτοντας έναν ορισμό, ένα παράδειγμα χρήσης, συνώνυμα, μετάφραση, εικόνες κ.λπ.). Ο/Η εκπαιδευτικός θα μοιραστεί την τελική έκδοση με όλα τα παιδιά.

3. Θεματικός Κύκλος 2: «Δομή της γλώσσας, Σχέση με τη Γραφή» (Δραστηριότητες 9 ως 12)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9

Τίτλος: «Το σκυλάκι μου κάνει γαβ γαβ»

Διάρκεια: 20 λεπτά

Ηλικίες: 4-8 ετών

Το βαλιτσάκι:

Αρχείο ήχου/βίντεο, διαδίκτυο

Στόχοι:

Διεύρυνση της γλωσσικής επίγνωσης. Ενημέρωση των παιδιών ότι οι ήχοι που κάνουν τα ζώα σε διάφορες γλώσσες είναι διαφορετικοί. Οι γλώσσες αναπαριστούν τις γλώσσες των ζώων και οι άνθρωποι χρησιμοποιούν διαφορετικά ονοματοποιητικά μέσα για να μιμηθούν αυτούς τους ήχους. Τα παιδιά συνειδητοποιούν ότι δεν υπάρχει ενιαία σχέση μεταξύ μιας έννοιας στην πραγματικότητα και του τρόπου με τον οποίο λέγεται και γράφεται σε μια γλώσσα.

Προετοιμασία:

Η τάξη παρακολουθεί βίντεο ή ακούει αρχείο ήχου με τους ήχους του «γαβγίσματος» σε διάφορες γλώσσες. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί επίσης να προετοιμάσει κάρτες-οδηγούς για σκύλο, γάτα, κοτόπουλο, αγελάδα.

Ροή:

Τα παιδιά παρακολουθούν το βίντεο και προσπαθούν να μιμηθούν τους ήχους που κάνουν τα ζώα. Τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν επίσης να μιμηθούν τους ήχους και να ανακαλύψουν σε ποια γλώσσα κάνουν τα ζώα ποιους ήχους. Στη συνέχεια, τα παιδιά συλλέγουν τους ήχους που κάνουν τα ζώα στις δικές τους γλώσσες, που είναι παρούσες στο περιβάλλον τους, και φτιάχνουν μια αφίσα με εικόνες ζώων και τους ήχους σε διαφορετικές γλώσσες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 10**Τίτλος:** «Μοιάζει στις άλλες γλώσσες;»**Διάρκεια:** 60 λεπτά (σε δύο διδακτικές ώρες)**Ηλικίες:** 8-12 ετών**Το βαλιτσάκι:**

Πίνακας της τάξης, μαρκαδόροι/κιμωλίες, χρωματιστά φύλλα A4

Στόχοι:

Συνειδητοποίηση της δομής των γλωσσών, μέσα από τομείς γραμματικής όπως η συμβατικότητα του γραμματικού γένους. Ευκαιρία για ανακάλυψη άλλων γλωσσών και ιδιαίτερα των ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ λέξεων σε διαφορετικές γλώσσες. Τα επισημαίνουν ομοιότητες και ανακαλύπτουν συνδέσεις μεταξύ γλωσσών. Είναι επίσης μια δραστηριότητα που ενθαρρύνει την εκμάθηση γλωσσών, καθώς οι ομοιότητες στο λεξιλόγιο γίνονται ορατές και τα παιδιά έχουν την πρώτη τους θετική σύνδεση με μια ξένη γλώσσα.

Προετοιμασία:

Δεν απαιτείται ιδιαίτερη προετοιμασία ή εξοπλισμός. Μπορεί να βοηθήσει πάντως εάν ο/η εκπαιδευτικός προετοιμάσει μια επιλογή λέξεων, λαμβάνοντας υπόψη ποιες γλώσσες μιλιούνται από παιδιά της τάξης. Είναι σημαντικό να είναι γνωστή αυτή η πληροφορία, όπως και ο εντοπισμός ποικιλιών της γλώσσας του σχολείου, π.χ. τοπικές διάλεκτοι.

Ροή:

Ο/Η εκπαιδευτικός επιλέγει λέξεις εκ των προτέρων, π.χ. λέξεις αντικειμένων που βρίσκονται στην τάξη. Στη συνέχεια, γράφει τις λέξεις στα ελληνικά στον πίνακα. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν εικόνες των αντικειμένων αντί για λέξεις. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αφήσει ελεύθερο χώρο όπου οι μαθητές/ριες μπορούν να συνεισφέρουν με τις λέξεις που επιλέγουν. Οι μαθητές λένε στον/στην εκπαιδευτικό ποιες γλώσσες γνωρίζουν και αυτές οι γλώσσες παρατίθενται στον πίνακα. Μπορείτε να προσθέσετε το γένος μιας λέξης, π.χ. στα ελληνικά «τραπέζι» (ουδ.) ή στα γερμανικά "Tisch" (αρς.) ή στα γαλλικά "table" (θηλ.). Μπορεί βεβαίως να εμφανιστούν γλώσσες που δεν έχουν γραμματικά γένη. Οι λίστες λέξεων συμπληρώνονται με συνεισφορές της τάξης. Όταν εμφανίζονται λέξεις από άλλα συστήματα γραφής και αλφάβητα, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τον/την μαθητή/τρια να πάει στον πίνακα και να γράψει τη λέξη στον πίνακα. Οι μαθητές/ριες λένε στους συμμαθητές/ριες τους πράγματα που ξέρουν για τη γλώσσα τους και εξηγούν τι γράφουν, τι σημαίνουν τα γράμματα. Μόλις συμπληρωθεί ο πίνακας, η τάξη μπορεί να συγκρίνει τις γλώσσες και τις λέξεις.

- Ποιες λέξεις είναι παρόμοιες σε ποιες γλώσσες;
- Ποια γράμματα είναι παρόμοια;
- Ποια είναι πολύ διαφορετικά;
- Γιατί είναι διαφορετικά; Ποιοι/Ποιες μιλούν αυτές τις γλώσσες στην τάξη;

Αφού συμπληρωθεί ο πίνακας, οι μαθητές/ριες γράφουν τις λέξεις με μαρκαδόρο σε χρωματιστά φύλλα Α4. Τα φύλλα κρεμιούνται στην τάξη κοντά στα αντικείμενα που περιγράφουν, π.χ. το φύλλο με τις λέξεις για τη λέξη «παράθυρο» κρεμιέται στο παράθυρο. Η τάξη μπορεί να συμφωνήσει να χρησιμοποιεί στο εξής λέξεις από τον πίνακα για να ενισχύσει την επίγνωση διαφορετικών γλωσσών. Εάν η δραστηριότητα αρέσει στην τάξη, μπορεί να επαναληφθεί με λέξεις από έναν άλλο τομέα, π.χ. οικογένεια ή χόμπι.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11

Τίτλος: «Ταιριάζουμε τα γράμματα»

Διάρκεια: 20 λεπτά

Ηλικίες: 8-12 ετών

Το βαλιτσάκι:

Κάρτες από χαρτόνι με τα γράμματα 4 διαφορετικών αλφαβήτων.

Στόχοι:

Εξοικείωση των παιδιών με διαφορετικά είδη αλφαβήτων. Συνειδητοποίηση των διαφορετικών γραφικών συστημάτων και των πολιτισμικών πλαισίων.

Προετοιμασία:

Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να προετοιμάσει όλα τα γράμματα του αλφαβήτου πριν από την έναρξη της δραστηριότητας σε 4 αλφάβητα, π.χ. ελληνικό, λατινικό, κυριλλικό, αραβικό. Τα εκτυπώνει ανάλογα με τον αριθμό των ομάδων στην τάξη.

Ροή:

Ο/Η εκπαιδευτικός δάσκαλος/α χωρίζει την τάξη σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων παιδιών. Σε κάθε ομάδα δίνονται τα γράμματα όλων των αλφαβήτων, αλλά αναμειγμένα. Κάθε ομάδα πρέπει να χωρίσει τα γράμματα από το ίδιο αλφάβητο σε μια ενιαία στοίβα, έτσι έχει τελικά 4 στοίβες. Μπορεί να διεξαχθεί ως διαγωνισμός: η ομάδα που θα ολοκληρώσει πρώτη την εργασία είναι η νικήτρια. Όταν τα παιδιά ολοκληρώσουν την πρώτη εργασία, ο/η εκπαιδευτικός τα βοηθά να βάλουν τα γράμματα σε αλφαβητική σειρά. Στη συνέχεια, τα παιδιά κάθε ομάδας μπορούν να γράψουν πέντε λέξεις από όλα τα αλφάβητα και να τις δείξουν στην τάξη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 12**Τίτλος:** «Η Τσαγέρα»**Διάρκεια:** 20 λεπτά**Ηλικίες:** 6-10 ετών**Το βαλιτσάκι:**

Μια τσαγέρα (αν είναι δύσκολο να βρεθεί, τότε σε εικόνα), εικόνες από το διαδίκτυο.

Στόχοι:

Η δραστηριότητα εμπλέκει την περιγραφή και τον ορισμό των πραγμάτων με αφηρημένο τρόπο και αυξάνει τη γλωσσική ικανότητα, με βελτίωση του λεξιλογίου των παιδιών στις γλώσσες που χρησιμοποιούνται στην τάξη.

Προετοιμασία:

Η «Τσαγέρα» είναι ένα παιδικό παιχνίδι, όπου οι παίκτες/ριες πρέπει να μαντέψουν λέξεις με παρόμοιους ήχους, αλλά διαφορετικές σημασίες (ομόηχα) χρησιμοποιώντας στοιχεία από τους/τις άλλους/ες παίκτες/ριες, π.χ. «Στην τσαγέρα μου μπορείς να αλλάξεις χρήματα. Κοντά στην τσαγέρα μου μπορείς να καθίσεις και να παρακολουθήσεις τις πάπιες». Είναι μια δραστηριότητα που χρειάζεται αναλυτική εξήγηση από τον/την εκπαιδευτικό.

Ροή:

Τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να συλλέγουν λέξεις που μοιάζουν και ακούγονται ίδιες ή σχεδόν ίδιες, αλλά έχουν διαφορετικές σημασίες στις γλώσσες εργασίας τους ή σε διαφορετικές γλώσσες, π.χ. “rot” είναι το «κόκκινο» στα γερμανικά και το «στόμα» στα ρωσικά ή “burro” είναι ο «πίθηκος» στα ισπανικά και το «βούτυρο» στα ιταλικά. Τα παιδιά αρχίζουν να συλλέγουν εικόνες με τις λέξεις που εμφανίζονται, εργαζόμενα σε ομάδες των 3-4 ατόμων.

4. Θεματικός Κύκλος 3: «Τόποι και Γλώσσες» (Δραστηριότητες 13 ως 16)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 13

Τίτλος: «Παιχνίδι με τον Χάρτη της Ευρώπης»

Διάρκεια: 15 λεπτά

Ηλικίες: 8-12 ετών

Το βαλιτσάκι:

Χάρτης της Ευρώπης, ξυλομπογιές, φύλλα με τυπωμένους δύο πολύγλωσσους Πίνακες.

Στόχοι:

Αύξηση της επίγνωσης των πολιτισμικών συμβόλων από διαφορετικές χώρες και η αφύπνιση ενός αισθήματος πολυπολιτισμικότητας. Ευαισθητοποίηση για τη γλωσσική ποικιλομορφία και προσέγγιση της γεωγραφικής δομής της Ευρώπης, με συσχέτιση των γλωσσικών χαρακτηριστικών με τη γεωγραφική τοποθέτηση της χώρας.

Προετοιμασία:

Ετοιμάζουμε έναν χάρτη της Ευρώπης για κάθε ομάδα παιδιών και μελετάμε τον Πίνακα 1, ο οποίος περιέχει εκδοχές κύριων («μικρών») ονομάτων σε επτά ευρωπαϊκές γλώσσες.

Ροή:

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων. Σε κάθε ομάδα δίνεται ο χάρτης της Ευρώπης και ο Πίνακας 1 με τα ονόματα σε επτά ευρωπαϊκές γλώσσες. Η πρώτη εργασία είναι να χρωματίσουν τις χώρες που τυχόν έχουν ήδη επισκεφτεί ή που έχει επισκεφτεί κάποιος/α γνωστός/ή τους. Κάθε παιδί της ομάδας αντιπροσωπεύεται από ένα χρώμα, πράγμα που σημαίνει ότι οι χώρες μπορούν να χρωματιστούν με περισσότερες από μία μπογιές. Ο/Η εκπαιδευτικός βοηθά στην αναγνώριση, εάν χρειάζεται. Στη συνέχεια, τα παιδιά πρέπει να αντιστοιχίσουν τα ονόματα στον Πίνακα 1 με τη σωστή γλώσσα και χώρα. Μετά, ο/η εκπαιδευτικός διαβάζει δυνατά τους χαιρετισμούς από τον Πίνακα 2 και τα παιδιά μαντεύουν σε ποια γλώσσα είναι ο καθένας. Νικήτρια του παιχνιδιού είναι η ομάδα με τον μεγαλύτερο αριθμό χωρών, για τις οποίες έχει ταιριάξει σωστά τα ονόματα και τους χαιρετισμούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 – Κύρια Ονόματα

<i>Αγγλικά</i>	<i>Γαλλικά</i>	<i>Γερμανικά</i>	<i>Ελληνικά</i>	<i>Ισπανικά</i>	<i>Τσέχικα</i>	<i>Φινλανδικά</i>
James	Jacques	Jakob	Ιάκωβος	Jacobo	Jakub	Jaakko
John	Jean	Hans	Ιωάννης (Γιάννης)	Juan	Jan	Janne
Susan	Suzanne	Susanne	Σουζάνα	Susana	Zuzana	Sanni
George	Georges	Jürgen	Γιώργος	Jorge	Jiří	Jyrki
Mary	Marion	Maria	Μαρία	Maria	Marie	Mai

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 - Χαιρετισμοί

<i>Αγγλικά</i>	<i>Γαλλικά</i>	<i>Γερμανικά</i>	<i>Ελληνικά</i>	<i>Ισπανικά</i>	<i>Τσέχικα</i>	<i>Φινλανδικά</i>
Hello	Salut	Hallo	Γεια	Hola	Ahoj	Hei
Good morning	Bonjour	Guten Morgen	Καλημέρα	Buenos dias	Dobrý den	Hyvää päivää
See you	Au revoir	Auf Wiedersehen	Εις το επανιδείν	Hasta la vista	Nashledanou	Näkemiin

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14**Τίτλος:** «Συλλογή γλωσσών»**Διάρκεια:** 20 λεπτά**Ηλικίες:** 8-12 ετών**Το βαλιτσάκι:**

Παγκόσμιος χάρτης, αυτοκόλλητα ή post-it.

Στόχοι:

Διεύρυνση της γλωσσικής επίγνωσης και δειγματοληψία όλων των γλωσσών που μιλιούνται από τα παιδιά της τάξης. Τα παιδιά συνειδητοποιούν ότι οι περισσότερες γλώσσες μιλιούνται σε πολλά μέρη, όχι μόνο σε μία χώρα, και παίρνουν μια γεύση για το πώς ακούγονται αυτές οι γλώσσες. Επίσης, συνειδητοποιούν ότι ορισμένες λέξεις είναι παρόμοιες σε διαφορετικές γλώσσες.

Προετοιμασία:

Ο/Η εκπαιδευτικός βρίσκει έναν χάρτη του κόσμου, στον οποίο οι χώρες μπορούν να αναγνωριστούν εύκολα, π.χ. με διαφορετικά χρώματα.

Ροή:

Τα παιδιά συλλέγουν όλες τις γλώσσες που μιλούν ή γνωρίζουν, από γονείς, παππούδες και γιαγιάδες, φίλους/ες και άλλα άτομα. Τα ονόματα των γλωσσών γράφονται σε κάρτες ή post-it και αναρτώνται στον χάρτη του κόσμου. Ο/Η εκπαιδευτικός πρέπει να γνωρίζει ότι πολλές γλώσσες, όπως τα αγγλικά, τα γαλλικά, αραβικά, τα τουρκικά (και όλες οι άλλες γλώσσες που μιλιούνται από παιδιά της τάξης), είναι παρούσες σε περισσότερες από μία χώρες. Τα παιδιά ανακαλύπτουν ποιες είναι οι λέξεις σε όλες τις γλώσσες που συλλέγουν τα παιδιά: π.χ. πατέρας, γιαγιά, τσάι, σοκολάτα, μπάλα, παιχνίδι. Ο/Η εκπαιδευτικός τοποθετεί αυτές τις λέξεις στον πίνακα, δείχνοντας όλες τις λέξεις σε όλες τις γλώσσες. Ορισμένες λέξεις μπορεί να είναι αρκετά παρόμοιες στις διαφορετικές γλώσσες. Ο/Η εκπαιδευτικός πρέπει να ενημερώσει τα παιδιά για αυτό. Τα παιδιά μπορούν επίσης να ανακαλύψουν τι σημαίνουν ορισμένες απλές φράσεις σε διαφορετικές γλώσσες, π.χ. «Με λένε ...», «Αγαπημένο μου παιχνίδι είναι ...»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 15

Τίτλος: «Χάρτης των οικογενειακών γλωσσών»

Διάρκεια: 60 λεπτά (σε δύο διδακτικές ώρες)

Ηλικίες: 6-10 ετών

Το βαλιτσάκι:

Παγκόσμιος χάρτης, αυτοκόλλητα ή post-it, φωτογραφίες ή σκίτσα των παιδιών

Στόχοι:

Βελτίωση της γλωσσικής και πολιτισμικής συνείδησης στην τάξη και προσοχή στη γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία και τις δυνατότητες μιας τάξης. Οι μαθητές/ριες κατανοούν καλύτερα ο ένας/η μία τον άλλον/την άλλη, καθώς αναστοχάζονται για τις γλώσσες και την καταγωγή τους. Υπογράμμιση της αξίας των γλωσσών και της πολιτισμικής ποικιλομορφίας, έναρξη μιας συζήτησης για τον πολιτισμό, την καταγωγή και τη γλώσσα.

Προετοιμασία:

Ο χάρτης του κόσμου πρέπει να κρεμαστεί σε ορατό σημείο και το υλικό να διανεμηθεί πριν τη δραστηριότητα. Είναι μια δραστηριότητα που χρειάζεται αναλυτική εξήγηση από τον/την εκπαιδευτικό.

Ροή:

Οι μαθητές/ριες τοποθετούν τη φωτογραφία ή το σκίτσο τους στον χάρτη ανάλογα με το μέρος για το οποίο αισθάνονται πιο άνετα. Μπορούν να τοποθετηθούν σε περισσότερες από μία χώρες. Γράφουν επίσης το όνομα της χώρας και μιας πόλης που επιλέγουν. Στη συνέχεια, κάθε μαθητής/ρια ενθαρρύνεται να γράψει μερικές λέξεις-κλειδιά ή πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, την πόλη καταγωγής, τη γλώσσα και τον πολιτισμό του. Αν δεν είναι από άλλη χώρα, κάθε παιδί μπορεί να γράψει για ένα χωριό στην Ελλάδα ή κάποιο άλλο μέρος που γνωρίζει και αγαπά. Οι λέξεις-κλειδιά προστίθενται στον χάρτη σε ξεχωριστό φύλλο χαρτιού και πρέπει να απαντούν σε ερωτήσεις όπως:

- Ποια άτομα, πράγματα ή λέξεις συνδέετε με τον τόπο καταγωγής, με μια γλώσσα ή πολιτισμό;
- Ποια συναισθήματα σας συνδέουν με τον τόπο καταγωγής, με μια γλώσσα ή πολιτισμό;
- Ποιες λέξεις ή εκφράσεις, π.χ. παροιμίες, φράσεις που λέτε συχνά, θα θέλατε να γνωρίζουν οι συμμαθητές/ριες σας σε μια άλλη γλώσσα σας που είναι σημαντική για εσάς;
- Πώς χαιρετάτε ή καλωσορίζετε ένα άτομο στη χώρα ή την πόλη σας;

Αφού συμπληρώσουν τον χάρτη με τις λίστες λέξεων-κλειδιών, οι μαθητές παρουσιάζουν το πορτρέτο τους στην τάξη. Αυτό δίνει την ευκαιρία να γίνει αναστοχασμός για τις γλώσσες και τους πολιτισμούς στην τάξη, να συζητήσουν τι σημαίνει μια συγκεκριμένη γλώσσα ή πολιτισμική πτυχή για έναν/μία μαθητή/ρια και επίσης να ανταλλάξουν γλωσσικές εμπειρίες και να μάθουν μερικές από τις αγαπημένες λέξεις των συμμαθητών/ριών τους ή πώς να χαιρετήσουν και να καλωσορίσουν. Ο παγκόσμιος χάρτης παίρνει μια νέα μορφή και είναι πλέον ένα κοινό προϊόν της τάξης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 16**Τίτλος:** «Οι τουρίστες και οι τουρίστριες»**Διάρκεια:** 20 λεπτά**Ηλικίες:** 6-10 ετών**Το βαλιτσάκι:**

Κάρτες με σημαίες χωρών και με ονόματα πόλεων στις αντίστοιχες γλώσσες των χωρών.

Στόχοι:

Παρατήρηση των διαφορών στο όνομα μιας πόλης σε διαφορετικές γλώσσες. Κατανόηση της της χρήσης των γλωσσών στην καθημερινή τους ζωή. Εξοικείωση με τις εθνικές σημαίες, άρα και συσχέτιση με τη γεωγραφία.

Προετοιμασία:

Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να επισκεφθεί ιστότοπους με εθνικές σημαίες και με τα ονόματα ευρωπαϊκών πόλεων σε διαφορετικές γλώσσες. Προετοιμάζει σχετικές κάρτες. Ο/Η εκπαιδευτικός ετοιμάζει «τουριστικά σετ», το καθένα από τα οποία αποτελείται από το όνομα της πόλης σε τρεις γλώσσες και τη σημαία της χώρας (π.χ. σημαία της Πορτογαλίας: Lisbon στα αγγλικά, Lisboa στα πορτογαλικά, Lissabon στα γερμανικά, Lisbonne στα γαλλικά, Λισαβόνα στα ελληνικά, Лиссабон στα ρωσικά). Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να ετοιμάσει τρία «τουριστικά σετ» τριών ευρωπαϊκών πόλεων. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει τις γλώσσες και τις πόλεις, αλλά η επιλογή θα πρέπει να είναι κατάλληλη για την ηλικία των παιδιών.

Ροή:

Η τάξη θα πρέπει να χωριστεί σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων. Σε κάθε ομάδα θα δοθούν 3 «τουριστικά σετ». Η πρώτη τους εργασία είναι να αντιστοιχίσουν τη σωστή σημαία με τρία ονόματα της ίδιας πόλης. Όταν αντιστοιχίσουν και τα τρία σετ, θα πρέπει να μαντέψουν ποιες γλώσσες επέλεξε ο/η εκπαιδευτικός. Όταν ολοκληρωθεί η δραστηριότητα, ο/η εκπαιδευτικός θα μπορούσε να ρωτήσει τα παιδιά αν έχουν πάει σε αυτές τις πόλεις ή αν έχουν στο διαδίκτυο ή άλλου αυτές τις πόλεις και τι εντυπώσεις έχουν. Ανάλογα και με τις απαντήσεις, σε επόμενη ευκαιρία, σύντομα, ο/η εκπαιδευτικός οργανώνει προβολή στο διαδίκτυο με επισκέψεις στις πόλεις με τις οποίες ασχολήθηκαν τα παιδιά στη δραστηριότητα.